

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL
VERSENYTANÁCS

☒ 1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

☎ 472-8864 ☎ Fax: 472-8860

Vj-197/2004/66.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa

- a **Házi Piros Paprika Kft.** (Sükösd),
- a **Szegedi Paprika Fűszer- és Konzervgyártó Rt.** (Szeged),
- a **Kalocsai Fűszerpaprika Rt.** (Kalocsa),
- a **Naturalpár Kft.** (Tiszaalpár) és
- a **Rubin Szegedi Paprikafeldolgozó Kft.** (Szeged-Szőreg)

ellen fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása miatt indított eljárásban nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

határozatot

A Versenytanács megállapítja, hogy a Házi Piros Paprika Kft. a 2003. és a 2004. évben, a Szegedi Paprika Fűszer- és Konzervgyártó Rt. és a Kalocsai Fűszerpaprika Rt. a 2004. évben a fogyasztók megtévesztésére alkalmas csomagolásban hozta forgalomba azon fűszerpaprika-őrlemény termékeit, amelyek külföldről származó fűszerpaprika-őrleményt is tartalmaztak.

A Versenytanács kötelezi

- a Házi Piros Paprika Kft-t 6.000.000 Ft (Hatmillió forint),
- a Szegedi Paprika Fűszer- és Konzervgyártó Rt-t 3.000.000 Ft (Hárommillió forint),
- a Kalocsai Fűszerpaprika Rt-t 1.000.000 Ft (Egymillió forint)

bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557 számú bírságbevételei számla javára kötelesek megfizetni.

A Versenytanács a Naturalpár Kft-vel és a Rubin Szegedi Paprikafeldolgozó Kft-vel szemben a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Bíróságnak címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtható keresettel lehet kérni.

Indokolás

A Gazdasági Versenyhivatal azt követően indított versenyfelügyeleti eljárás Házi Piros Paprika Kft., a Szegedi Paprika Fűszer- és Konzervgyártó Rt., a Kalocsai Fűszerpaprika Rt., a Naturalpár Kft. és a Rubin Szegedi Paprikafeldolgozó Kft. ellen, hogy észlelte, hogy az eljárás alá vontak által forgalmazott egyes fűszerpaprika-őrlemény termékek csomagolása alkalmas lehet a fogyasztó megtévesztésére, a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 8.§-a rendelkezéseinek a megsértésére.

I.

Az eljárás alá vontak

1. Az 1990-ben alakult Házi Piros Paprika Kft. kezdetben csak a nyers fűszerpaprika felvásárlásával és feldolgozásával, szárításával, őrlésével, zsákos kiserelésében történő forgalmazásával foglalkozott, jelenleg azonban a fűszerpaprika-őrleményen kívül már szárított zöldségféléket, fűszereket, fűszerkeverékeket is gyárt és értékesít.
2. A Szegedi Paprika Fűszer- és Konzervgyártó Rt-t 1998. június 6-án alapította a PICK Szeged Rt.. A vállalkozás fűszerpaprika-őrlemény, étel- és húskonzervek gyártásával, illetve ételízesítők és fűszerkeverékek előállításával és forgalmazásával foglalkozik.
3. A Kalocsai Fűszerpaprika Rt. a kalocsai tájkerületben a fűszerpaprika-feldolgozás és -forgalmazás legrégebbi képviselője. Napjainkban a vállalkozás piacvezető Magyarországon a fűszerpaprika-őrlemény termelésében és exportjában. A világ fűszerpaprika-termelésének 2-3%-át, a világ exportjának 4-5%-át mondhatja magáénak. A vállalkozás termelésének 60%-át exportálja.
4. Az 1994-ben alakult Naturalpár Kft. fő tevékenysége a fűszerpaprika-termeltetés, -feldolgozás és -értékesítés. A fűszerpaprika feldolgozásához szükséges nyers fűszerpaprika egy részét integrált termeltetéssel biztosítja, de más feldolgozóktól is vásárol félkész terméket.
5. A Rubin Szegedi Paprikafeldolgozó Kft. 1992-ben alakult. Fő tevékenysége fűszerek és ételízesítők gyártása, ezen belül is elsősorban fűszerpaprika-őrlemények, fűszerpaprika granulátumok és egyéb fűszerek előállításával foglalkozik. Külföldre kizárólag fűszerpaprika-őrlemény szállít, a fűszereket a belföldi vevők számára értékesíti.

II. Az érintett piac

6. A jelen eljárásban érintett termékpiacnak a hagyományos magyar konyhában más fűszerrel nem helyettesíthető fűszerpaprika-őrlemények piaca minősül. Érintett földrajzi piacnak a Magyar Köztársaság területe tekintendő.

7. A fűszerpaprika-őrlemény a fűszerpaprika-növény beérett és megszáritott termésének megőrlésével nyert termék, amelynek gyártásához fűszerpaprika-növény, fűszerpaprika-féltermék (a megszáritott fűszerpaprika-bogyó), illetve egyéb anyagok (víz) használhatók fel.

A nyers fűszerpaprika-bogyót utóérlelik, válogatják, majd megmossák és megszáritják. A megszáritott fűszerpaprikát, a félterméket, a gyártandó minőségtől függően csumaszegényítik, zúzzák és megőrlik. A szebb, tüzeesebb szín elérése érdekében szorosra állított kőpárok között átjáratva felmelegítik, azaz pirosítják. Az őrleményt kondicionálják, hűtik, pihentetik, homogenizálják, majd csomagolják. A fűszerpaprika-őrleményt az élelmezés-egészségügyi előírásoknak megfelelő, fényvédő, zsírt át nem eresztő csomagolóanyagba kell csomagolni.

A fűszerpaprika-őrleményeket az érzékszervi tulajdonságok, a fizikai, a fizikai-kémiai, illetve a kémiai jellemzők alapján különleges, csemege, édesnemes és rózsa minőségi csoportokba (minőségekbe) sorolják. Ha az őrlemény kapszaicintartalma nem haladja meg a 100 mg/kg-ot, csípősségmentes, ha kapszaicintartalma 100-200 mg/kg között van, enyhén csípős, magyaros ízű és jellegű, illetőleg ha az őrlemény kapszaicintartalma meghaladja a 200 mg/kg-ot, akkor csípős ízűnek minősül.

8. A fűszerpaprika termesztés hazánkban döntően a szegedi és a kalocsai tájkörzetben történik. 1999-2003 között a termőterület és a fűszerpaprikatermés mennyisége a következő volt:

	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.
Termőterület (ha)	4.478	5.529	5.963	5.129	3.670
Nyers termés (tonna)	33.105	33.109	55.585	51.600	25.600

9. Az egy főre jutó fűszerpaprika-őrlemény fogyasztás belföldön 0,5 kg-ra tehető, melynek 20-30%-át a saját előállítás, illetve a feketepiaci értékesítés fedi le. Az elmúlt időszakban a fekete piaci értékesítés részesedése megnőtt.

A fűszerpaprika-őrlemény belföldi fogyasztásának szerkezete átalakulóban van: a félkész és készételek fogyasztásának növekedésével párhuzamosan csökken a fűszerpaprika-őrlemény közvetlen fogyasztása, növekszik ugyanakkor az ipari felhasználás aránya. Míg korábban az ipari fogyasztók szinte kizárólag a húsipari vállalatok voltak, jelenleg a fűszerkeverék-gyártók fogyasztása már meghaladja a húsipar fogyasztását.

A fűszerpaprika-őrlemények belföldi értékesítése az elmúlt öt évben az alábbiak szerint alakult:

	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.
Kiszerezelt (tonna)	1633	1815	1993	1855	1.858
Zsákos (tonna)	1808	1870	2089	1737	1.791
Összesen	3441	3685	4082	3592	3.649

10. A magyar fűszerpaprika-őrlemények exportja az elmúlt 10 évben évi 5-6.000 tonna körül volt, amely a világpiaci forgalom 7-9%-a. A termelés szempontjából átlagosnak minősíthető években a hazai fűszerpaprika-őrlemény termelés 60%-a az export piacokon kerül értékesítésre, ugyanakkor az elmúlt években az export terén is visszaesés tapasztalható.

11. Az elmúlt években az elsősorban a fűszerkeverékek alapanyagául használt chili paprikát érintő fűszerpaprika-import elenyésző hányadát tette ki a belföldi fogyasztásnak. Az import ugyanakkor annak megfelelően változott, hogy hazánkban a fűszerpaprika vonatkozásában általában 3-4 évente kisebb, 6-8 évente nagyobb mértékben hiány áll elő, miközben a mennyiségi és minőségi kereslet állandó. Ha Magyarországon nem terem annyi alapanyag, hogy a feldolgozók a meglévő piacukat ki tudják elégíteni, akkor megnő a külföldi fűszerpaprika behozatala. A magyar fűszerpaprika-őrlemény kereskedelmi, illetve export terméké válásától kezdődően napjainkig az egyes évjáratok minőségétől függően rendszeresnek mondható gyakorlat a hazai fűszerpaprika-őrleménybe más országokból származó fűszerpaprika-őrlemény keverése csipősítés, illetve festéktartalom-javítás céljából.

A fűszerpaprika termésmennyisége az elmúlt években jelentősen ingadozott, illetőleg a 2003. évben a szélsőséges időjárási viszonyok miatt az elmúlt 50 év legkisebb termésmennyiségét takarították be. A rendkívül alacsony mennyiség mellett a minőség is elmaradt a sok éves átlagtól, s a színezék tartalom a megfelelő tárolási körülmények ellenére is lényegesen gyorsabban bomlott, mint az átlagos évjáratokban.

E problémák mellett a 2004. év elejétől érzékelhető volt, hogy a külföldi termelő országok közvetlenül szeretnének megjeleníteni a magyar piacon. A 2004. május 1. után a fűszerpaprikára addig meglévő 42,5%-os védővám leépítésre került, helyette az Európai Unió országaiból 0%-os vámteherrel, míg a harmadik országokból 5%-os vámteherrel lehet Magyarországra fűszerpaprikát behozni.

Az Országos Fűszerpaprika Terméktanács Egyesület megítélése szerint ebben a helyzetben a magyar tulajdonban levő fűszerpaprika feldolgozó vállalkozások számára két lehetőség maradt: vagy elveszítik piacukat, mert nem tudnak megfelelő mennyiségű és minőségű árualapot biztosítani partnereik számára, vagy saját maguk importálnak fűszerpaprikát, melyet a hazai termésű paprikához megfelelő arányban hozzákeverve hoznak forgalomba, így biztosítva az import révén az elvárható színezéktartalmat, valamint a keverékben a hazai paprika nagyobb aránya miatt íz aromaanyag tekintetében is a fogyasztó által elvárt minőséget. Az Országos Fűszerpaprika Terméktanács Egyesület álláspontja szerint a fűszerpaprika feldolgozó vállalkozások az ágazat számára kevésbé rossz (második) megoldást választották, így sikerült piacaik túlnyomó részét megtartani.

A 2003. és a 2004. évben a Kalocsai Fűszerpaprika Rt., a Házi Piros Paprika Kft., a Szegedi Paprika Fűszer- és Konzervgyártó Rt. és a Rubin Kft., míg a Naturalpár Kft. a 2004. évben több országból (Braziliából, Chiléből, a Dél-Afrikai Köztársaságból, Peruból, Spanyolországból stb.) importált fűszerpaprika-őrleményt.

12. Amint arra az Országos Fűszerpaprika Terméktanács Egyesület a Gazdasági Versenyhivatal megkeresésére adott válaszában rámutatott, a forgalomba hozott fűszerpaprika-őrlemény csomagolásán feltüntetett import-tartalom a fogyasztók bizalmát nagymértékben csökkenti, ezért a behozott import célpiacát elsősorban az ipari felhasználók alkotják.

13. Magyarországon több vállalkozás foglalkozik fűszerpaprika-őrlemény előállításával, illetve forgalmazásával. A fűszerpaprika-őrlemény többféle kiszerelésben kerül forgalomba. A zsákos kiszerelést (20, 25, 50 stb. kg) elsősorban húsipari felhasználók és fűszerkeverékgyártók vásárolják. A fogyasztói kiszerelések (50, 100, 142, 250, 1000 g) a kiskereskedelmi forgalomban széleskörűen hozzáférhetők.

Az eljárás alá vontak piaci részesedése a következő fűszerpaprika-őrlemény piacán:

Kalocsai Fűszerpaprika Rt.: 35%

Házi Piros Paprika Kft.: 15-20%

Szegedi Paprika Fűszer- és Konzervgyártó Rt.: 10-15%

Rubin Kft.: 8-10%

Naturalpár Kft.: 5-6%

14. A fűszerpaprika-őrlemények forgalomba hozatalára vonatkozó jogi szabályozás köréből kiemelendő a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 9.§-a, amely szerint az áru akkor hozható fogyasztói forgalomba, ha a csomagolásán vagy másutt, de az árutól elválaszthatatlanul elhelyezett címkén jól olvashatóan, közérthetően és egyértelműen tartalmazza a fogyasztók tájékoztatásához és a hatósági ellenőrzéshez szükséges, a törvény 10.§-ában meghatározott adatokat. A 10.§ (1) bekezdése 2004. május 1. előtt hatályos c) pontjának értelmében az áru címkéjének tartalmaznia kell az áru származási helyének megjelölését. A 2004. május 1-től hatályos rendelkezés szerint az áru címkéjének tartalmaznia kell az áru származási helyének megjelölését, ha az áru nem az Európai Gazdasági Térségből származik.

Az élelmiszerekről szóló 1995. évi XC. törvény részletesen szolt a fogyasztók tájékoztatásának a kérdéséről, az élelmiszerek csomagolásán elhelyezendő és elhelyezhető információkról. A 18.§ (2) bekezdése értelmében jelölésnek minősültek az adott élelmiszere vonatkozó szavak, számok, védjegyek, képek, ábrák és jelek, amelyeket az élelmiszer csomagolásán, címkéjén, gyűrűjén, fémrészén, gyűjtőcsomagolásán helyeznek el. A 19.§ (3) bekezdésének a) pontja kiemelte, a jelölésnek tartalmaznia kellett az élelmiszer lényeges tulajdonságait, összetételét, rendeltetését, eredetét, előállítási, termesztési módszerét. A törvény végrehajtásáról szóló 1/1996.(I.9.) FM-NM-IKM együttes rendelet 27.§-ának (1) bekezdése értelmében az élelmiszer megnevezésének elegendően pontosnak kellett lennie ahhoz, hogy tájékoztasson az élelmiszer valódi jellegeről, és lehetővé tegye megkülönböztetését olyan termékektől, amellyel összetéveszthető. A 27.§ (2) bekezdésében foglaltak szerint az élelmiszerek megnevezésénél a Magyar Élelmiszerkönyvben előírásokkal vagy irányelvekkel szabályozott élelmiszereket csak a Magyar Élelmiszerkönyvben foglalt megnevezéssel lehetett ellátni és a Magyar Élelmiszerkönyv előírásait és irányelveit nem,

vagy csak részben kielégítő élelmiszerek esetében nem volt alkalmazható a Magyar Élelmiszerkönyvben foglalt, ahhoz hasonló, vagy arra bármilyen formában utaló megnevezés.

Az élelmiszerekről szóló, az 1995. évi XC. törvény helyébe lépett 2003. évi LXXXII. törvény 10.§-ának (1) bekezdése szerint a forgalomba hozatalra kerülő élelmiszer csomagolásán magyar nyelven, közérthetően, egyértelműen, jól olvashatóan fel kell tüntetni a fogyasztók tájékoztatásához szükséges - az élelmiszerek jelöléséről szóló külön jogszabályokban meghatározott - jelöléseket. A (2) bekezdése értelmében a fogyasztót tájékoztató jelölés nem tévesztheti meg a fogyasztót.

Az élelmiszerek jelöléséről szóló 19/2004. (II. 26.) FVM-ESzCsM-GKM együttes rendelet 3.§-a (1) bekezdésének a) pontja szerint a jelölés nem vezetheti félre a fogyasztót az élelmiszer tulajdonságait - így az élelmiszer fajtáját, azonosságát, jellemzőit, összetételét, mennyiségét, eltarthatóságát, származását vagy eredetét és előállítási vagy termelési módját – illetően (a rendelet 2.§-ának 1. pontja alapján jelölésnek minősül bármely, az élelmiszere vonatkozó szó, jel, védjegy, márkanév, ábra vagy szimbólum, amelyet az élelmiszer csomagolásán, a dokumentációban, a címkén, a feliraton, a gyűrűn vagy a galléron helyeznek el). A (2) bekezdés rögzíti, hogy az (1) bekezdés szerinti tilalom, illetve korlátozás vonatkozik az élelmiszerek reklámozására is. A rendelet 4.§-ának h) pontja értelmében az élelmiszer jelölésén feltüntetendő adatok körébe tartozik az eredet vagy a származás helye, amennyiben megjelölésének hiánya a fogyasztót megtévesztheti az adott élelmiszer tényleges származása vagy valódi eredete felől.

A jelenleg hatályos Magyar Élelmiszerkönyv (jogi, szabályozási jellegét illetően nem kellően tisztázott) ajánlott irányelveket tartalmazó II. kötetében találhatóak meg fűszerpaprikára vonatkozó termék-specifikus előírások.

A fűszerpaprikára alkalmazandó, 2-8720 számú irányelv szerint a megnevezésnek tartalmaznia kell a „Fűszerpaprika-örlemény” kifejezést, a meghatározott előírásokat kielégítő minőségi csoport nevét, illetve ha a termék csípős vagy enyhén csípős, akkor az ennek megfelelő kifejezést (pl. különleges fűszerpaprika-örlemény; rózsza fűszerpaprika-örlemény, enyhén csípős; rózsza fűszerpaprika-örlemény, csípős). A hatályos jogszabályokban előírtakon túl fel kell tüntetni teljes mennyiségben importból származó fűszerpaprika-örlemény belföldi forgalomba hozatala esetén a származási ország nevét [pl. Csemege fűszerpaprika-örlemény (Spanyolországból)], importfűszerpaprika-örlemény bedolgozása esetén az importörlemény mennyiségét tömegszázalékban (pl. Édesnemes fűszerpaprika-örlemény, 30% importpaprikával). A hatályos jogszabályokban előírtakon túl fel lehet tüntetni az előállítás helyére való utalást (Kalocsai csemege fűszerpaprika-örlemény, Szegedi csípőscsemege fűszerpaprika-örlemény) és a csípősségmentességre való utalást (Édesnemes fűszerpaprika-örlemény, csípősségmentes). Az irányelv szerint importfűszerpaprika-örlemény bedolgozása esetén tilos a magyar tájkozetre utalni.

15. Az eljárásban érintett szegedi és kalocsai fűszerpaprika-örlemény eredetvédelmét már az eredetmegjelölések oltalmára és nemzetközi lajstromozására vonatkozó Lisszaboni Megállapodás alapján vezetett külön hazai lajstromba is bejegyezték. A vonatkozó jogszabályi előírások értelmében az oltalomban részesülő eredetmegjelölésekhez meghatározott határidőn belül termékleírást kellett benyújtani a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz. E termékleírások benyújtására határidőben sor került mind a kalocsai, mind a szegedi fűszerpaprika-örlemény esetén. A Magyar

Szabadalmi Hivatal lajstromba vette őket. A termékleírást a 87/1998. (V. 6.) Korm. rendelet 6.§-a (2) bekezdésének megfelelően felvették a Magyar Élelmiszerkönyv kötelező szabályainak körébe. A Európai Unióhoz történt csatlakozással beálló jogszabályváltozás miatt az ún. nemzeti oltalom rendszere 2004. október 31-ig állt fenn, ekkortól a fennálló oltalom elenyészett. A további oltalom érdekében 2004. május 1. és a 2004. október 31. között kellett megtenni a szükséges intézkedéseket. A kalocsai fűszerpaprika-őrleményt illetően 2004. augusztus 19-én, a szegedi fűszerpaprika-őrlemény esetében 2004. augusztus 23-án érkezett be a kérelem, melyre nézve szakhatósági állásfoglalás kibocsátására mindkét termék esetén 2004. október 12-én került sor. A Magyar Szabadalmi Hivatal határozatai 2004. október 18-án születtek meg, majd a bejelentések továbbításra kerültek az Európai Bizottsághoz. A bizottsági eljárás lezárultáig a termékek ideiglenes oltalmat élveznek.

III.

Az eljárás alá vontak vizsgált magatartása

16. A Házi Piros Paprika Kft. alábbi termékeinek egyes sarzsainál került sor import-alapanyag bekeverésére 2003. november 1-től:

Házi Arany fűszerpaprika-őrlemény édesnemes 1000 g

Házi Arany fűszerpaprika-őrlemény édesnemes 50 g

Házi Arany fűszerpaprika-őrlemény csemege 1000 g

Házi Arany fűszerpaprika-őrlemény csemege 100 g

Házi Arany fűszerpaprika-őrlemény csípős csemege 250 g

Ezen öt termék esetében a csomagolóanyag hátoldala egyéb más adatok között tartalmazza a következőt: „20% importpaprikával”.

Házi Arany fűszerpaprika-őrlemény édesnemes 100 g

A vizsgálat által beszerzett egyik csomagolóanyag hátoldala egyebek között a következő közlést tartalmazza: „20% importpaprikával”. Egy másik, az előzővel egyebekben teljesen azonos csomagolóanyagon a „20% importpaprikával” szövegrész kézzel, fekete színnel át van húzva. Ezt a „Házi Arany fűszerpaprika-őrlemény édesnemes 50 g” és a „Házi Arany fűszerpaprika-őrlemény csemege 100 g” esetében is követett megoldást azt követően alkalmazta az eljárás alá vont, hogy a csomagolóanyagba már olyan őrlemény került, amely kizárólag magyar fűszerpaprikából készült.

COOP prémium csípős fűszerpaprika-őrlemény 50 g

A csomagolóanyag a hátoldalán tartalmazza, hogy „Eredeti magyar paprika, Csípős Fűszerpaprika őrlemény” (a „magyar” szó egy nemzeti színű lobogón látható), továbbá a következőt: „E tasak tartalma az ország második legnagyobb fűszerpaprika malmában, a kalocsai és szegedi tájkörzetben termelt legjobb fajtákból, hagyományokon alapuló korszerű technológiával, a magyar és nemzetközi minőségi követelmények állandó ellenőrzése mellett előállított fűszerpaprika őrlemény.”

COOP csemege fűszerpaprika-őrlemény 100 g

A csomagolóanyagon szerepel, hogy „Csemege Fűszerpaprika őrlemény”, továbbá a csomagolás hátoldalán az, hogy „Szarmazási ország: Magyarország”.

17. A Szegedi Paprika Fűszer- és Konzervgyártó Rt. a 2004. évben az alábbi termékek egyes sarzsaiban kevert be importból származó alapanyagot:

a) a zsákos kiszerelésű fűszerpaprika-őrlemények körében:

Különleges zsákos

Csemege zsákos

Csípős csemege zsákos

Édesnemes zsákos

Rózsa zsákos

A zsákcímkék tetején a paprika típusának (különleges, csemege, csípős csemege, extra csípős, tripla csípős, édesnemes fűszerpaprika-őrlemény) feltüntetése található. Közvetlenül ezen felirat alatt az importpaprika %-os arányának meghatározása olvasható azon zsákos kiszerelésű fűszerpaprikáknál, melyekhez importpaprikát keverték.

b) a lakossági kiskereskedelmi kiszerelések körében:

Szegedi Paprika csemege fűszerpaprika-őrlemény

Szegedi Paprika csípős csemege fűszerpaprika-őrlemény

Szegedi Paprika édesnemes fűszerpaprika-őrlemény

Szegedi Paprika rózsa fűszerpaprika-őrlemény

Az 50, 100, 250 és 1000 grammos kiszerelésű csomagolóanyag megjelenítése hasonló, azon látható a „Szegedi Paprika” felirat és a Szegedi Paprika Rt. logója. A csomagoláson import-paprika felhasználására utaló szöveg nem olvasható.

Szegedi Paprika különleges fűszerpaprika-őrlemény

A kereskedelmi forgalomba kerülő díszdobozos fűszerpaprika-őrlemények csomagolásának elülső oldalán nemzeti színű zászló előtt „Paprika” felirat látható, felirat alatt a Szegedi Paprika Rt. logója és egy paprikát szedő népies öltözetű nő festett képe található. A kép alatt a „Szegedi különleges” felirat olvasható nemzeti színű zászló előtt. A doboz hátsó oldalán fel van tüntetve angol és magyar nyelven a termék típusa, nettó tömege, a gyártó neve, címe és a termék tárolási módjának leírása. A termék EAN kódja és ez alatt a „Kiváló magyar élelmiszer” logója található. Kiemelendő, a Különleges Szegedi Paprika termék tekintetében 1998. november 12-én az Élelmiszer Tanúsítási Szakbizottság az előírt kritériumok vizsgálata alapján a 154794 sz. lajstromszámon engedélyezte a „Kiváló Magyar Élelmiszer” tanúsító védjegy használatát. A gyártókkal ezt követően licencszerződést kötött az Agrármarketing Centrum Kht., majd a védjegy-használati jogot 2002 februárjában újabb három évre meghosszabbították, azonban azt a minőségi kifogások nyomán 2004 októberében az Agrármarketing Centrum Kht. ügyvezető igazgatója megvonta a Szegedi Paprika Rt-től.

Örölt piros paprika (csípős csemege)

Örölt piros paprika (édesnemes)

E termékek csomagolása jóval egyszerűbb, a csomagolóanyagon csak az „örölt pirospaprika” megnevezés szerepel, míg a gyártó neve a csomagolás hátoldalán apró betűkkel olvasható.

18. A Kalocsai Fűszerpaprika Rt. 2004 júliusában és augusztusában az alábbi termékei egyes sarzsába kevert be 2003-ban és 2004-ben importált alapanyagot:

a) a zsákos kiszerelésű fűszerpaprika-őrlemények körében:

Különleges zsákos

Csemege zsákos

Csemege csípős zsákos

b) a lakossági kisfogyasztói kiszerelések körében:

Kalocsai Csemege Fűszerpaprika-őrlemény 1000 g

Kalocsai Csemege Fűszerpaprika-őrlemény 250 g

Kalocsai Csemege Fűszerpaprika-őrlemény 100 g

Az egyes kiszerelések méretarányosan eltérnek, mintázatuk és felirataik – értelemszerűen a nettó tömegre vonatkozó adatok kivételével – megegyeznek. A fényes fólia alapszíne piros, ezen fekete-ezüst-fehér színű vonal-mintázat által kiemelten látható a termék elnevezése. Külön keretben olvasható egyrészt piros alapon fehér betűkkel a „Kalocsai” felirat, másrészt alatta fekete alapon fehérrel a „Csemege Fűszerpaprika-őrlemény” felirat és a nettó tömeg. A vonal-mintázat háttérében baloldalt magyar nemzeti zászló látható, ezen elhelyezve a „Kalocsa Paprika Rt.” feliratot tartalmazó kalocsai hímezsmintát formázó fekete színű logo. A csomagolás oldalsó részén, illetve a hátoldalán az alábbi szöveg olvasható: „Új, korszerű eljárással és hagyományos technológiával előállított nagy tisztaságú fűszerpaprika-őrlemény. Korszerű aromazáró csomagolás.” A csomagoláson import-tartalomra utaló jelzés nem látható.

Kalocsai Édesnemes Fűszerpaprika-őrlemény 100 g

A csemege-típusú termékekhez hasonló csomagolásnál a fényes fólia alapszíne szintén piros, ezen fekete-ezüst-fehér színű vonal-mintázat által kiemelten látható a termék elnevezése. Külön keretben olvasható egyrészt piros alapon fehér betűkkel a „Kalocsai” felirat, másrészt alatta fekete alapon fehérrel az „Édesnemes Fűszerpaprika-őrlemény” felirat és a nettó tömeg. A vonal-mintázat háttérében baloldalt magyar trikolor látható, ezen elhelyezve a „Kalocsa Paprika Rt.” feliratot tartalmazó kalocsai hímezsmintát formázó fekete színű logo. A csomagolás hátoldalán az alábbi szöveg olvasható: „Új, korszerű eljárással és hagyományos technológiával előállított nagy tisztaságú fűszerpaprika-őrlemény. Korszerű aromazáró csomagolás.” A csomagoláson import-tartalomra utaló jelzés nem látható.

Édesnemes Fűszerpaprika-őrlemény 100 g

A csomagolás papírból készült, a fentieknél jóval egyszerűbb kivitelben. Elülső oldalán piros alapon a termék elnevezése (Édesnemes Fűszerpaprika-őrlemény) és a „Kalocsa Paprika Rt.” feliratot tartalmazó kalocsai hímzésmintát formázó fekete színű logója látható, hátoldalán az alábbi szöveg olvasható: „Új, korszerű eljárással és hagyományos technológiával előállított nagy tisztaságú fűszerpaprika-őrlemény. Hagományos aromazáró csomagolás. 30% importpaprikát tartalmaz.”

Kalocsai Rózsa Fűszerpaprika-őrlemény 100 g

A Versenytanács előtt ismert csomagolás kivitelezése azonos az Édesnemes Fűszerpaprika-őrlemény 100 g termék csomagolásával. Elülső oldalán piros alapon a termék elnevezése (Kalocsai Rózsa Fűszerpaprika-őrlemény) és a „Kalocsa Paprika Rt.” feliratot tartalmazó kalocsai hímzésmintát formázó fekete színű logója látható, hátoldalán az alábbi szöveg olvasható: „Új, korszerű eljárással és hagyományos technológiával előállított nagy tisztaságú fűszerpaprika-őrlemény. Hagományos aromazáró csomagolás. 30% importpaprikát tartalmaz.”

19. A Naturalpár Kft. esetében a feltárt adatok szerint egy alkalommal került sor import-alapanyag behozatalára. Az eljárás alá vont által becsatolt gyártástechnológiai utasítás és zsákcímkék alapján az import fűszerpaprikával bekevert őrlemény csak nagy kiszerezésben, 40 kg-os zsákokban került hazai, illetve export révén külföldi forgalomba. A zsákcímkén feltüntetésre került az import származási helye és felhasználási aránya a következők szerint: „Édesnemes/Csemege fűszerpaprika őrlemény csípősségmentes 50% spanyol paprikával”.

20. A Rubin Szegedi Paprikafeldolgozó Kft. az általa importált fűszerpaprika-alapanyagot Csemege Édes Fűszerpaprika-őrlemény elnevezésű termékében használta fel. Fűszerpaprika őrleményeket nagy kiszerezésben (25 és 50 kg-os zsákok) forgalmaz, csak ipari feldolgozók részére, lakossági kisfogyasztói kiszerezéseket nem állított elő. A rendelkezésre álló zsákcímke hátoldalán feltüntetésre került, hogy a termék adott %-ban import fűszerpaprikát tartalmaz.

IV.

A vizsgálati jelentés

21. A vizsgálók megítélése szerint a csomagoláson feltüntetett jelölések a fogyasztói döntési folyamatra jelentős befolyást tudnak kifejteni, mindenekelőtt annak információkeresési és alternatíva-értékelési szakaszában. A nemzetközi eredetvédelmi szabályozási rendszerek létrejötte is részben azon felismerés eredménye, hogy az élelmiszerek esetében a fogyasztói szokások alakulásában a mennyiségi fogyasztás helyett mindinkább a minőségre helyeződik a hangsúly, és a fogyasztók sok termék esetében a kiváló minőséget azáltal látják bizonyítottnak, ha azonosítható földrajzi eredetű mezőgazdasági terméket vagy élelmiszert vásárolnak. A fűszerpaprika-őrlemények köznyelvben hungarikumként történő említése pedig utal arra a tényre, hogy e termék azon élelmiszerek közé sorolható, melyeknél különösen jelentős az az érték, melyet a fogyasztók szemében a termékek földrajzi kötődésével szoros összefüggésben álló egyedi tulajdonságok képviselnek. Kiemelték továbbá, az az alapgondolat, hogy az eredet, a származási hely a fogyasztói döntés befolyásolására alkalmas lényeges tulajdonságai lehetnek az

élelmiszereknek, inherens részét alkotja az érintett termékkörre vonatkozó hatályos szabályozásnak.

22. A vizsgálati jelentés szerint a Házi Piros Paprika Kft. a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsított, amikor

- az import-fűszerpaprika-alapanyag bekeverésével előállított COOP prémium csípős fűszerpaprika őrlemény (50 g) termékét olyan csomagolóanyagban hozta forgalomba, mely azt eredeti magyar paprikaként, továbbá a kalocsai és szegedi tájkörzetben termelt legjobb fajtákból, hagyományokon alapuló korszerű technológiával, a magyar és nemzetközi minőségi követelmények állandó ellenőrzése mellett előállított fűszerpaprika őrleményként tüntette fel (és ezt a csomagolás képi világa révén is megerősíti),

- az import-fűszerpaprika-alapanyag bekeverésével előállított COOP csemege fűszerpaprika őrlemény (50 g) néven forgalomba hozott termék jelölése szintén alkalmas a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására, mivel a beltartalom összetételét tekintve a Magyarországra mint származási országra utaló állítás valótlan.

A vizsgálat álláspontja szerint a Házi Piros Paprika Kft. által forgalomba hozott különböző típusú Házi arany fűszerpaprika-őrlemények tekintetében nem került sor jogsértő magatartás megvalósítására, mivel a csomagolóanyag nem tartalmaz olyan megjelölést, amely a tartalmazott fűszerpaprika-őrlemény eredetére vagy származási helyére utal, továbbá a vizsgált csomagolóanyagok alapján megállapítható, hogy az import-alapanyag bekeverésének ténye feltüntetésre került.

23. A Szegedi Paprika Rt. kapcsán a kereskedelmi forgalomba kerülő (nem zsákos kiszerelésű) fűszerpaprika-őrlemények esetében a vizsgálat által tett megállapítás szerint a feltüntetett megjelölések alkalmasak a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására, mely hatás kifejtéséhez a csomagolóanyag képi világa is hozzájárul („Szegedi Paprika” és „fűszerpaprika őrlemény” feliratok) A csomagon feltüntetett termék-megjelölés egyértelműen származási jelzésként értékelhető. Ennek fogalmába tartozik minden olyan megjelölés, amely meghatározott földrajzi területről való származásra utal. Az utalás történhet az adott földrajzi egység kifejezett feltüntetésével, vagy olyan jellegzetességet bemutató ábra révén, melyből az adott területről való származás egyértelműen következik. Nyilvánvalóan a jogi oltalomban részesülő földrajzi árujelzők részhalmazát képezik a származási jelzéseknek, amelyek alkalmazására elvileg bárki jogosult, aki az adott földrajzi egység területén fejti ki gazdasági tevékenységét. Bizonyos értelemben a jogi oltalom is arra a származási jelzések esetén megvalósuló mechanizmusra reflektál, hogy a származásra utaló jelzés segíti az áru megkülönböztetését és a fogyasztó ahhoz sajátos árujellemezőket, minőséget társít és ez a jogosult számára potenciális versenyelőnyt jelent. Ezzel párhuzamosan a jogi szabályozás fogyasztóvédelmi jellege abban nyilvánul meg, hogy a jogosult számára tájékoztatási és minőségvédelmi kötelezettségeket ír elő.

Mindezekre tekintettel a szegedi jelző feltüntetése a fűszerpaprika-őrleménnyel összefüggésben import-alapanyag bekeverése esetén (az import-paprikaarány tényleges feltüntetésétől függetlenül) olyan megtévesztő árujelzőként értékelhető, mely a származási hely mint lényeges tulajdonság tekintetében alkalmas a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására.

Az egyik kereskedelmi hálózaton keresztül értékesített (nem zsákos kiszerelésű) fűszerpaprika-őrlemények esetén a vizsgálat álláspontja szerint az „őrölt piros paprika” néven termék

jelöléséhez kapcsolódóan versenyfelügyeleti szempontból irreleváns az import paprika-alapanyag bekeverés feltüntetésének kérdése, mivel a csomagolás nem tartalmaz származási jelzésként értékelhető jelölést, jogsértő magatartás nem tárható fel (az örölt pirospaprika néven forgalmazott termékre a fűszerpaprika-őrleményre vonatkozó élelmiszerkönyvi irányelv rendelkezései sem vonatkoznak).

A „Kiváló Magyar Élelmiszer” védjegy feltüntetése kapcsán megállapítható, hogy a 2004 októberéig fennálló, a Kiváló Magyar Élelmiszer védjegy jogosultság alkalmazására a becsatolt csomagolóanyag alapján a Különleges Szegedi Paprika termékek esetén egyértelműen sor került. További tényként állapítható meg, hogy a minőségi követelmények megszegésével import-alapanyag forgalmazására is sor került a tanúsító védjeggyel ellátott csomagolásban. A származási jelzés megtévesztő alkalmazásán túlmenően e termék kategória esetén a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására alkalmasságot növelő tényező, hogy a tanúsító védjegy alapján a fogyasztó közvetlenül következtethetett a termék minőségbiztosítási háttérrel támogatott magas minőségi színvonalára.

A kereskedelmi forgalomba kerülő zsákos kiszerelésű fűszerpaprika-őrlemények esetén a becsatolt zsákcímkék alapján a vizsgálat megállapította, hogy az import-alapanyag bekeverésének ténye feltüntetésre került.

24. A Kalocsai Fűszerpaprika Rt. esetében a Kalocsai Csemege Fűszerpaprika-őrlemény (1000 g, 250 g, 100 g) és a Kalocsai Édesnemes Fűszerpaprika-őrlemény (100 g) termék kategóriák esetén olyan jelölési gyakorlat valósult meg, amelynek hatása alkalmas a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására, azáltal, hogy import-alapanyag bekeverése mellett a kalocsai tájörzetről való származásra vonatkozó árujelzést tüntettek fel. Az Édesnemes Fűszerpaprika-őrlemény (100 g) esetében a vizsgálat álláspontja szerint nem állapítható meg fogyasztó-megtévesztésre alkalmas jelölés, mivel származási jelzés nem került feltüntetésre és az import-alapanyag arányáról tájékoztatást nyújtott a vállalkozás.

25. A vizsgálat a Naturalpár Kft. és a Rubin Szegedi Paprikafeldolgozó Kft. esetében arra a következtetésre jutott, hogy e két eljárás alá vont nem valósított meg fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására alkalmas magatartást.

26. A vizsgálati jelentés a Házi Piros Paprika Kft., a Szegedi Paprika Rt. és Kalocsai Fűszerpaprika Rt. esetében jogsértés megállapítását és bírság kiszabását, a Naturalpár Kft. és a Rubin Szegedi Paprikafeldolgozó Kft. esetében az eljárás jogsértés hiányában történő megszüntetését indítványozta.

V.

Az eljárás alá vontak védekezése

27. *A Házi Piros Paprika Kft. védekezése*

27.1. Az előadása szerint az elmúlt években fűszerpaprikát jellemzően nem importáló eljárás alá vont kiemelte, az import felhasználása az érintett mennyiség vonatkozásában kizárólag ezért került sor, hogy a Magyar Élelmiszerkönyv fűszerpaprika-őrleményre vonatkozó előírásainak megfelelő minőségű terméket hozhasson forgalomba. Azért kényszerült fűszerpaprikát importálni, mert a 2003. évi terméseredmények az elmúlt 30 év legrosszabb átlagát produkálták, mennyiségben és minőségben is lényegesen elmaradtak az átlagos mutatóktól.

A fűszerpaprika ágazat kialakult helyzetében arra törekedett, hogy a hazai ellátást, a belpiacot mennyiségben, minőségben, ütemezésben ellássa, függetlenül a rendkívül kedvezőtlen természeti, piaci, készlet körülményektől. Az importot nem a hazai termelés helyettesítése, visszaszorítása érdekében használta és alapvető célja továbbra is hazai előállítású alapanyagból biztosítani termelését, értékesítését.

27.2. Nem osztja az Országos Fűszerpaprika Terméktanács Egyesület azon véleményét, mely szerint a forgalomba hozott fűszerpaprika-őrlemény csomagolásán feltüntetett import tartalom a fogyasztók bizalmát nagy mértékben csökkenti. Ez a bizalomcsökkentés egyáltalán nem volt tapasztalható. Az eljárás alá vont már 2003. év őztől feltüntette hatféle kis kiserelésű termékének a csomagolóanyagán az import tartalmát, s ez a körülmény egyáltalán semmiféle forgalom visszaesést nem okozott. Kizárólag a média által kihoztott paprika botrány volt az, amely e körben forgalomcsökkenéssel jár, s a média túlzásai, mérgezett paprikának kikiáltott téves megállapításai voltak azok, amelyek a vásárlóközönséget téves irányba vitték el.

27.3. A piaci tendenciákkal összefüggésben hangsúlyozta, kizárólag a 2004. év végi média-hisztéria kedvezett a paprika feketepiaci forgalmának, ugyanis a megelőző négy-öt évben egyértelműen visszaszorult a fűszerpaprika-őrlemények feketepiacra. Az 1993. évi paprika ólmozást követően a vásárlóközönség bizalma sokkal nagyobb volt a legális kereskedelmi forgalomban kapható fűszerpaprika-őrlemények iránt, mint a feketepiacon elérhető termékek vonatkozásában.

27.4. A jogi szabályozottság ellentmondásait illusztrálendő utalt a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 9.§-ára és 10.§-a (1) bekezdésének c) pontjára, amelyekből az következne, hogy az Európai Unióba való belépésünket követően az uniós országból származó fűszerpaprika őrlemény bekeverésének a tényét nem kell feltüntetni az áru csomagolásán, ha és amennyiben az alapanyag is az Európai Unió országból származik (pl. Spanyolországból). A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Állategészségügyi és Élelmiszerellenőrzési Főosztály Élelmiszerbiztonsági Osztályának állásfoglalása ezzel szemben kifejtette, mivel az élelmiszerek jelöléséről szóló 19/2004. (II. 26.) FVM-ESZCSM-GKM rendelet az Európai Parlament és a Tanács 2000/13/EK irányelvének átvételével készült, a szabályozás a származási hely vonatkozásában teljes mértékben megfelel a közösségi irányelvben leírtaknak. A rendelet 4.§-a határozza meg a jelölés elemeit, amelynek h) pontja szerint az eredet, vagy a származás helyének feltüntetése kötelező, amennyiben megjelölésnek hiánya a fogyasztót megtévesztheti az

adott élelmiszer tényleges származása, vagy a valódi eredete felől. Mivel a fogyasztó fűszerpaprika-őrlemény esetén joggal magyar terméket vár el, kötelező annak feltüntetése, ha a termék bármilyen nem magyar őrleményt tartalmaz, függetlenül attól, hogy az tagállamból vagy nem az Európai Unió területéről származik.

27.5. Az eljárás alá vont hangsúlyozta, két terméke csomagolásának jelölése volt problémás, amelyek közül az egyik elenyésző mennyiséget, míg a másik meghatározó mennyiséget képvisel. A többi érintett terméke esetében általa alkalmazott csomagolóanyagok hátoldalán fel van tüntetve, hogy mely termékek tartalmaztak és milyen arányban bekeverve import paprikát. 2004 októberétől csak magyar paprikát csomagol.

Megítélése szerint nem mellőzhető, hogy ha az összes kis kiszerelésű termékskáláját vizsgáljuk, akkor látható, hogy szándéka ezzel ellentétes magatartásra és eljárásra irányult, hisz Magyarországon a fűszerpaprika őrlemény piacon elsőként és egyedülként tüntette fel az import jelleget, tehát a külföldi származási helyet. Maga a vizsgálati jelentés is megállapította, hogy a kis kiszerelésű termékkínálatából hat darab hibátlan volt, hibátlan jelölést tartalmazott, ami azt bizonyítja, hogy szándéka a fogyasztók helyes, pontos és részletes tájékoztatására irányult. A két terméknel tapasztalható hiányosság kizárólag a figyelmetlenséget, gondatlanságot bizonyítja.

27.6. A tisztességtelen verseny fogalma kapcsán emlékeztetett rá, az azt feltételezi, hogy a piac valamelyik szereplője tisztességtelen módon előnyt akar szerezni a maga javára a többi piaci szereplővel szemben, a többi piaci szereplő hátrányára, azaz a többi gyártóval, forgalmazóval szemben. Ez a jelen esetben nem valósult meg, mivel

- egyrészt a jelen eljárásban érintett vállalkozások a fűszerpaprika-gyártás, -forgalmazás 90%-át lefedik, s őket ebből fakadóan nem érte és nem érhetette hátrány (ha a piac résztvevőinek 90%-a érintett az ügyben, akkor őket nem érheti sérelem egymással szemben, tehát a versenyszabályok megsértése objektíve sérelmet, hátrányt nem okozhatott). Nem vitatja, hogy a jelölés hiánya, a jelölés valótlanúsága, a jelölés hibás volta nem szükséges, hogy egyetlenegy vásárló sérelmével járjon vagy egyetlenegy vásárlói bejelentés is megvalósuljon, ugyanakkor a 90%-os részesedés arra mutat rá, hogy milyen minimális mértékben sérülhettek a versenypiaci szabályok

- másrészt a Magyar Élelmiszerkönyv szerinti minőség megtartása a jelen esetben pozitívabb, hasznosabb érdeknek felelt meg, mint a versenyre vonatkozó jogi szabályozás. Magatartása ennek a vásárlókat szolgáló magasabb érdeknek megfelelt, annak a hiányosságnak az árán, hogy a jelölésben hiányosságok mutatkoztak. Nem kívánja természetesen az állítani, hogy a jelölési hiányosságokat a Magyar Élelmiszerkönyvben rögzített szabályok elérése érdekében követte el, azt azonban jelezni szeretné, azáltal, hogy eleget tett a Magyar Élelmiszerkönyvben rögzített elvárásoknak és emellett sértette meg a jelölési szabályokat, kisebb sérelem valósult meg a vásárlók oldalán, a vásárlók érdekében.

27.7. A Házi Piros Paprika Kft. névvel kapcsolatban előadta, minden esetben gyártóként csak a csomagolás hátoldalán és kis betűkkel szerepel a megnevezés. Minden esetben csak a Házi Arany márkanevet használja termékein (fűszerpaprika-őrlemények, ételízesítők, fűszerkeverékek, alapfűszerek stb. esetében). A hátoldalon lévő gyártói név nem keltheti a fogyasztóban azt az érzetet, hogy ez a házi paprika vélt jobb hírnevével tévedésbe ejti.

A Házi Arany márkanéven a háztartás, a házilag otthon tartott fűszertár aranyát érti, és nem csak a fűszerpaprika-őrleményekre vonatkoztatja. Emlékeztet rá, hogy más országokban is használják a Házi Arany márkanévet (pl. Németországban ismert a Hausgold márkanév).

A márkaépítést 4-5 éve kezdte. Ennyi idő alatt, az alkalmazott kevés reklámmal a márkanév nem áll olyan szinten a fogyasztók tudatában, hogy erről a Házi Piros Paprika Kft-re asszociáljanak. Számos esetben előfordult, hogy a fogyasztóknak a Házi Arany név – ha egyáltalán ismertséget fejeztek ki - inkább más vállalkozás termékeit juttatta eszükbe, amely cég paprika krémet készít és Piros Arany márkanévet használja. A Házi Arany név hallatán sohasem az örölt fűszerpaprika-őrleményt vagy az eljárás alá vont más termékét asszociálta a fogyasztó.

27.8. Az eljárás alá vont kérte, hogy a Versenytanács a vizsgálati jelentésben javasolt bírság kiszabását mellőzze, illetve mérsékelje.

28. A Szegedi Paprika Rt. védekezése

28.1. Az eljárás alá vont kiemelte, a földrajzi árujelzők esetében a termék tulajdonságainak az adott területtel való összefüggése nem annyira szoros, elegendő az, hogy a termék előállításának csak egy lépése történjen az adott területen.

A szegedi fűszerpaprika tájkörzetben termelt paprikával összefüggésben lajstromozott „Szeged” földrajzi árujelzőt termékein nem tüntette fel, s az ezt az erre vonatkozó okirat kiadását követően sem használták. A termék csomagolásán a „szegedi” megnevezéssel a gyártás, előállítás helyére kívánt utalni.

28.2. Hangsúlyozta, az élelmiszerek jelölésére vonatkozó jogszabályi előírásokat és a Magyar Élelmiszerkönyv ajánlott rendelkezéseit maradéktalanul betartotta.

Kiemelte, a Magyar Élelmiszerkönyv fűszerpaprika-őrleményre vonatkozó 2-8720 számú irányelvnek 5.1.2. pontja akként rendelkezik, hogy az import fűszerpaprika-őrlemény bedolgozása esetén meg kell jelölni annak mennyiségét tömeg százalékban. Ezen rendelkezés hivatkozott szövegezéséből is kiténik, hogy ez nem alapanyagra, féltermékre, hanem fűszerpaprika-őrleményre vonatkozik. Az irányelv 5.1.3. pontja pedig olyan előírást tartalmaz, hogy az előállítás helyére való utalást az alábbiak szerint kell végrehajtani: pl. „kalocsai csemege fűszerpaprika-őrlemény”, „szegedi csípős-csemege fűszerpaprika-őrlemény”, tehát a szegedi, kalocsai stb. megnevezések az előállítás helyére utalnak.

28.3. Az eljárás alá vont nem értett egyet a Versenytanács előzetes álláspontjának a vásárlói szokásokkal kapcsolatos megállapításaival, amelyek nem a vásárlók véleményét, hanem a Versenytanács álláspontját tükrözik, a fogyasztók megkeresésére, egy közvéleménykutatásra nem került sor. Megítélése szerint az árunak a származási helye az előállítási hely, amelyet az is alátámaszt, hogy jelen ügyben árunak a fűszerpaprika-őrlemény minősül, melyet az érintett gyártók a telephelyeiken gyártanak.

28.4. A fűszerpaprika lényeges tulajdonságai alapvetően a szín, a színanyag tartalom, az íz (fizikai-kémiai tulajdonságok), az ár. Természetesen vannak további döntést befolyásoló tényezők is, melyek jelen esetben irrelevánsak. Az első vásárlást elsősorban az ár, az akciós

termék, valamint a hallomásból szerzett pozitív információk befolyásolják. A második vásárlásnál már első helyre kerül a termék minőségével való elégedettség, második helyre az ár, harmadikra pedig az akciók. A vásárlók döntését nem a földrajzi eredet befolyásolja. A közvéleménykutatások eredményeivel bizonyítottan a vásárlók a gyártó, valamint a színek és a megszokott grafika alapján döntenek az egyes termékek vásárlása mellett. A termékek iránti bizalom a gyártótól függ, nem a „magyar” felirattól.

28.5. Az eljárás alá vont felhívta a figyelmet a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 10.§-a (1) bekezdésének c) pontjára, amely alapján megállapítható, hogy az eljárás alá vontnak nem volt feltüntetési kötelezettsége az általa készített fűszerpaprika-őrlemények csomagolásán a Spanyolországból és Hollandiából vásárolt féltermékeket illetően.

28.6. Előadta, az előírásoknak megfelelően tüntette fel a „Kiváló Magyar Élelmiszer” védjegyet a Különleges Szegedi Paprika termékén.

28.7. Az eljárás alá vont szerint nem tanúsított a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást, az általa forgalmazott áruk, „fűszerpaprika-őrlemények” egyetlen lényeges tulajdonsága (pl. szín) tekintetében sem tévesztette meg a fogyasztókat. A termékek csomagolásán nem került sor sem az áru kelendőségének fokozását célzó, sem pedig a verseny szempontjából releváns, megtévesztő elemek használatára. Vásárlói döntést befolyásoló, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást a csomagolások szintén nem tartalmaztak. A „Kiváló Minőségű Élelmiszer” tanúsító védjeggyel rendelkező „különleges fűszerpaprika őrlemény” termék a hatályos jogszabályok feltételeinek mindenben megfelel, így többek között megfelel a Magyar Köztársaságban előállított, illetve forgalomba hozott termék előírásnak is. A fogyasztói kizserelésű termékek esetében ha az „Őrölt pirospaprika” csomagolóanyagban forgalomba hozott termék (100 g-os kizserelés) import eredetű őrleményt tartalmazott, akkor a csomagolóanyagon az arány feltüntetésre került.

28.8. Az eljárás alá vont elsődlegesen jogsértés hiányában a versenyfelügyeleti eljárás megszüntetését, másodlagosan a vizsgálati jelentésben javasolt bírság összegének csökkentését kérte.

29. A Kalocsai Fűszerpaprika Rt. védekezése

29.1. Az eljárás alá vont előadta, forgalmának kb. 1%-át tette ki a sérelmezett mennyiség, amellyel nem lehetett célja tisztességtelen előnyszerzés, sem a vásárlók, sem a versenytársak hátrányára. Ez a mennyiség azt is igazolja, hogy az import igénybevételenek a célja a minőség javítása volt, az, hogy megfelelő minőségű terméket állítsanak elő.

A forgalomba hozatal csak két hónapon keresztül valósult meg, 2004 júliusában és augusztusában, amikor a magyar paprika egyébként is nagymértékben veszített színezéktartalmából a meleg hatására. A minőség (festék) javítása céljából volt kénytelen 8 év után jó festéktartalmú import paprikát behozni. A kialakult helyzettel összefüggésben többirányú rendkívüli intézkedések bevezetésére került sor. Belföldre minimális importpaprikát kívánt csupán forgalmazni, ennek megfelelően készített import-jelzésű csomagolóanyagot. A gazdasági év végére azonban kiderült, hogy minőségi okokból, a színezéktartalom fenntartására arra kényszerült, hogy átmenetileg importtal bekevert fűszerpaprika-őrleményt „kalocsai” feliratú

csomagolásban is forgalomba hozzon. 2004 augusztusában-szeptemberében mintegy másfél hónapos időtartamra gyakorlatilag leállította az exportot, hogy a rendkívüli helyzetben az új termésig biztosítani tudja a belső hazai ellátást. Intézkedést tett továbbá arra nézve is, hogy hazai alapanyag beszerzése révén ezzel láthassák el a magyar piacot, ami 2004. szeptember 13-tól teljeskörűen megtörtént.

29.2. Az eljárás alá vont megítélése szerint nem tanúsított a tisztességtelen verseny fogalma alá tartozó magatartást két ok miatt:

- az eljárás alá vont nem vitatja, nem szükséges, hogy a jelölés hiánya, valótlanlansága, hibás volta egyetlen vásárló sérelmével járjon vagy egyetlen fogyasztói panasz is megfogalmazódjék ezzel kapcsolatban, azonban mivel a versenyfelügyeleti eljárásban alá vont vállalkozások a fűszerpaprika-kereskedelem 90%-át adják, s az ugyanazon magatartás tanúsítása miatt őket egymással szemben sérelem nem érthette, a versenypiaci szabályok minimális mértékben sérülhettek,
- a Magyar Élelmiszerkönyv meghatározza a fűszerpaprika-őrleményre vonatkozó előírásokat, s az import igénybevételének az volt a célja, hogy az ott meghatározott minőségi követelmény teljesüljön, amely pozitívabb, hasznosabb, a vásárlókat inkább szolgáló érdek, amelynek megvalósulását célozta magatartása, annak a hiányosságnak az árán, hogy a jelölésekben hiányosságok mutatkoztak. Azáltal, hogy eleget tett a Magyar Élelmiszerkönyvben rögzített elvárásoknak, kisebb sérelem valósult meg a fogyasztók oldalán.

29.3. Megjegyezte, az ÁNTSZ által végzett vizsgálatok csak öt terméke esetében foglaltak meg kifogást. Felhívta a figyelmet arra, hogy a Bács-Kiskun Megyei Bíróság a Bács-Kiskun Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer Ellenőrző Államos valamennyi általa megtámadott határozatát (12 határozatot) hatályon kívül helyezte, megállapítva, azok nem szolgálhatnak alapul minőségvédelmi bírság kiszabásának.

29.4. Az eljárás alá vont a vizsgálati jelentésben javasolt bírság mellőzését, illetve mérséklését kérte.

30. A **Naturalpár Kft.** aláhúzta, hogy a húsipar, illetőleg más felhasználók esetében mintegy 80 % a külföldi eredetű őrlemény felhasználása, s ezt nem kell feltüntetni az adott termékeken. Ezzel szemben a kis kiszerelés esetében fel kell tüntetni az ezzel kapcsolatos adatokat, amely versenyhátrányt jelent számukra. A Versenytanács előzetes álláspontjában foglaltakat (annak közlését, hogy a Versenytanács a Naturalpár Kft-vel és a Rubin Szegedi Paprikafeldolgozó Kft-vel szemben a versenyfelügyeleti eljárás megszüntetését tervezi) tudomásul vette.

31. A **Rubin Szegedi Paprikafeldolgozó Kft.** a Versenytanács előzetes álláspontját tudomásul vette, védekezést nem terjesztett elő.

VI. Jogi háttér

32. A Tpv. 8.§-a (1) bekezdésének első mondata szerint tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. Ugyanezen cikk (2) bekezdésének a) pontja értelmében a fogyasztók megtévesztésének minősül, ha az áru ára, lényeges tulajdonsága - így különösen összetétele, használata, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint kezelése, továbbá az áru eredete, származási helye, beszerzési forrása vagy módja - tekintetében valótlan tény vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állítanak, az árut megtévesztésre alkalmas árjelzővel látják el, vagy az áru lényeges tulajdonságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak.

A Tpv. 9.§-a szerint a használt kifejezéseknek a mindennapi életben, illetőleg a szakmában elfogadott általános jelentése az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e.

A Tpv. 77.§-a (1) bekezdésének d) pontja értelmében az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését.

A Tpv. 77.§-a (1) bekezdésének j) pontja alapján az eljáró versenytanács határozatában a Tpv. 72.§-a (1) bekezdésének a) pontja szerint az eljárást megszünteti. A Tpv. 72.§-a (1) bekezdésének a) pontja értelmében az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentése alapján az eljárást megszünteti, ha nem látja indokoltnak annak folytatását, illetve megállapítja, hogy az eljárás alá vont ügyfél a törvénybe ütköző magatartás hiányában nem marasztalható el.

Az eljáró versenytanács a Tpv. 78.§-ának (1) bekezdése alapján bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tpv. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás előző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet. A (2) bekezdés szerint a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztói érdekek sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

VII. A Versenytanács döntése

33. A jelen eljárásban a Versenytanácsnak arra a kérdésre kellett megadni a választ, hogy az eljárás alá vont vállalkozásoknak az általuk forgalmazott termékek csomagolásával kapcsolatos magatartása biztosította-e, hogy a fogyasztók annak ismeretében döntsenek a különböző fűszerpaprika-őrlemények közötti választás tárgyában, hogy azok közül egyesek nem (nem kizárólag) Magyarországon termelt fűszerpaprikából készültek.

A Versenytanács az ügyben kizárólag versenyjogi szempontok alapján, a vizsgálat által feltárt adatokra alapozva hozta meg döntését.

Kiemelendő továbbá, hogy az eljárás kizárólag az eljárás alá vontak 2003. és 2004. évben tanúsított magatartására terjedt ki, a termékek 2005. évben történt forgalmazásának körülményeinek vizsgálata nem volt a jelen eljárás tárgya.

34. A Tpvt. a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartások tilalmazásával a gazdasági versenyt oly módon óvja, hogy nem engedi tisztességtelenül befolyásolni a fogyasztói döntés mechanizmusát. A tisztességtelen befolyásolás kihat vagy kihathat a fogyasztók versenytársak, illetve a versenytársak termékei közötti választás folyamatára, s ezáltal a verseny alakulására.

35. A Tpvt. 8.§-ának alkalmazásakor a Versenytanács - a bírói gyakorlattal összhangban – követelményként fogalmazza meg, a nyereség és vagyonszerzés céljából gazdasági tevékenységet folytató vállalkozás fogyasztóknak szóló tájékoztatása igaz, pontos legyen.

A versenyjogi jogsértés azáltal valósul meg, hogy a fogyasztói döntés mechanizmusa, a fogyasztók versenyző termékek közötti választásának folyamata csorbát szenved, ha a vállalkozás fogyasztóknak szóló tájékoztatása nem igaz, nem pontos.

36. Megvalósul a fogyasztók megtévesztése bármilyen, a megtévesztésre objektíve alkalmas magatartással. A versenyjogi sérelem már a jogsértő fogyasztói tájékoztatás közreadásával bekövetkezik, s ennek megfelelően az adott magatartás versenyre gyakorolt hatása elsősorban nem a jogsértés megállapításának körében, hanem a bírsággal összefüggésben értékelendő.

Kiemelendő, a jogsértés valamely lényeges körülmény elhallgatásával, hiányos tájékoztatással is megvalósítható.

37. A fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolását tiltó rendelkezéseknek nem tényállási eleme sem a fogyasztóknak okozott sérelem megvalósítása, sem a fogyasztói panaszok rendelkezésre állása. A jogsértés megállapíthatósága kapcsán a fogyasztói panaszok léte vagy hiánya nem bír jelentőséggel, mivel konkrét fogyasztói panaszok hiányában is tanúsítható a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartás.

38. Számos egyéb tényező mellett a termékek csomagolásának, az általa nyújtott tájékoztatásnak is szerepe van a fogyasztói döntések befolyásolásában, így versenyjogi értékelés tárgya lehet a termékek csomagolása által megvalósított tájékoztatás. Kiemelendő ugyanakkor, a termékek csomagolásán szereplő feliratok, ábrák, jelölések közül nem mindegyik alkalmas arra, hogy a fogyasztók ténylegesen érzékeljék, értékeljék a vásárlás során, így egyebek között nem mellőzhető, hogy egy adott közlés milyen termék csomagolásán, annak mely részén, milyen kivitelezésben jelenik meg. Ezzel összefüggésben figyelembe veendő az adott termék jellege, a termék fogyasztó általi megvásárlásának folyamata.

39. A jelen eljárással érintett termékcsomagolások vizsgálata kapcsán a Versenytanács figyelembe vette, hogy a fűszerpaprika-őrlemény piacon meg kell különböztetni a fogyasztók két körét, az ipari fogyasztókat (jellemzően húsipari vállalkozásokat és fűszerkeverék-gyártókat) és a lakossági kisfogyasztókat. E két fogyasztói kör a versenyjogilag releváns döntéseit eltérő

szempontok alapján, a termék egyes tulajdonságait eltérő módon értékelve hozza meg. Míg a lakossági kisfogyasztók esetében a termék lényeges, a versenyjogilag releváns döntésüket befolyásoló tulajdonságának minősül a fűszerpaprika-őrlemény származási helye, az, hogy az őrlemény alapjául szolgáló fűszerpaprika hol termett, az ipari felhasználók esetében ez a szempont háttérbe szorul, amint azt az import fűszerpaprika-őrlemények ipari felhasználók általi felhasználása mértékének elmúlt időszakban megfigyelhető növekedése, illetve az Országos Fűszerpaprika Terméktanács Egyesület közlése is alátámasztja.

A kisfogyasztók esetében tehát a termék lényeges, a versenyjogilag releváns döntésüket befolyásoló tulajdonságának minősül a fűszerpaprika-őrlemény származási helye, amely megállapítást az erre kifejezetten utaló Tpv. 8.§-a (2) bekezdésének a) pontja mellett alátámaszt

- a Magyar Élelmiszerkönyv fűszerpaprikára alkalmazandó, 2-8720 számú irányelve, amely szerint fel kell tüntetni teljes mennyiségben importból származó fűszerpaprika-őrlemény belföldi forgalomba hozatala esetén a származási ország nevét [pl. Csemege fűszerpaprika-őrlemény (Spanyolországból)], import fűszerpaprika-őrlemény bedolgozása esetén az importőrlemény mennyiségét tömegszázalékban (pl. Édesnemes fűszerpaprika-őrlemény, 30% importpaprikával). Az irányelv szerint import fűszerpaprika-őrlemény bedolgozása esetén tilos a magyar tájkozatra utalni,

- az egyes termékek földrajzi eredetének fogyasztói döntésekben meglévő jelentőségét tükröző nemzetközi eredetvédelmi szabályozás,

- az élelmiszerek jelöléséről szóló 19/2004. (II. 26.) FVM-ESZCSM-GKM rendelet 4.§-ának h) pontja, amely szerint az élelmiszer jelölésén fel kell tüntetni az eredet vagy a származás helye, amennyiben megjelölésének hiánya a fogyasztót megtévesztheti az adott élelmiszer tényleges származása vagy a valódi eredete felől,

- a rendelet ezen előírásával kapcsolatban a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Állategészségügyi és Élelmiszerellenőrzési Főosztálya Élelmiszerbiztonsági Osztályának Házi Piros Paprika Kft. által ismertetett állásfoglalása, amely szerint mivel a fogyasztó fűszerpaprika-őrlemény esetén joggal magyar terméket vár el, kötelező annak feltüntetése, ha a termék bármilyen nem magyar őrleményt tartalmaz, függetlenül attól, hogy az tagállamból vagy nem az Európai Unió területéről származik,

- az Országos Fűszerpaprika Terméktanács Egyesület azon közlése, hogy ha a fűszerpaprika-őrlemény csomagolásán feltüntetésre kerül az import-tartalom, az a fogyasztók bizalmát nagymértékben csökkenti, ezért a behozott import célpiacát elsősorban az ipari felhasználók alkotják,

- a Házi Piros Paprika Kft. képviselőjének a Versenytanács tárgyalásán tett azon nyilatkozata, amely szerint a kis szerelések esetében a fogyasztók idegenkednek az import paprikától.

Mindezek alapján a Versenytanács csak a lakossági kisfogyasztók körében vizsgálta, hogy az eljárás alá vontak a jelen eljárásban érintett termékek csomagolásának alkalmazásával a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsítottak-e.

40. A fogyasztók megtévesztésére alkalmasság megítélésénél a Versenytanács abból indult ki, hogy a piacon forgalomba hozott fűszerpaprika-őrlemények a fogyasztók vizsgált időszakban meglévő ismeretei szerint Magyarországon termett fűszerpaprikából készülnek, amellyel összefüggésben a Versenytanács ismételten utal a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Állategészségügyi és Élelmiszerellenőrzési Főosztálya Élelmiszerbiztonsági Osztályának Házi Piros Paprika Kft. által ismertetett állásfoglalására: a fogyasztó fűszerpaprika-

örlemény esetén joggal magyar terméket vár el. Az eljárás alá vontak által tanúsított, a jelen eljárás tárgyát képező magatartások tanúsításakor a magyar fogyasztók körében nem volt közismert, hogy magyar vállalkozások külföldről származó fűszerpaprika-örleményt, illetve félterméket is felhasználnak termékeik gyártásához, ez csak éppen a vizsgált magatartás napvilágra kerülését követően vált a fogyasztók által tudottá.

Mindennek megfelelően a vizsgált időszakban a magyar kereskedelmi egységekben fűszerpaprika-örleménnyel találkozó fogyasztók - korábbi tapasztalataik és a piacról rendelkezésre álló ismereteik birtokában - azt tételezhették fel, hogy a termékek kizárólag Magyarországon termesztett fűszerpaprika örleményét tartalmazzák.

41. A fogyasztók fűszerpaprika-örlemény vásárlása során tanúsított magatartásával kapcsolatban a Versenytanács azt tartotta szem előtt, hogy

- a fűszerpaprika-örlemény megvásárlása rutinszerű, nem igényli a fogyasztótól, hogy minden egyes vásárlásnál tüzetes vizsgálatnak vesse alá a terméket, megvizsgálja annak összetételét, tanulmányozza a fogyasztó számára elsődleges információkat tartalmazó közlésektől elkülönülten, a csomagolás hátoldalán vagy oldalán szereplő, az első oldalon szereplő szövegeknél jóval kisebb betűmérettel szerepeltetett feliratokat,
- az adott termékkel kapcsolatos (valósnak hitt), a csomagolás összhatását is befolyásoló fogyasztói ismeretek (melyek szerint a Magyarországon forgalmazott fűszerpaprika-örlemények kizárólag itt termesztett fűszerpaprikából készülnek) a meghatározóak a fűszerpaprika-örlemények közötti választáskor, s éppen a termék vásárlásának sajátosságaiból adódóan a fogyasztó a vásárláskor nem szükségszerűen foglalkozik a csomagolás hátoldalán közöltekkel,
- a Házi Piros Paprika Kft., a Szegedi Paprika Fűszer- és Konzervgyártó Rt. és a Kalocsai Fűszerpaprika Rt. által alkalmazott csomagolóanyagok már ismertek voltak a fogyasztók körében. Az eljárás alá vontak ugyanolyan külső megjelenésben hozták forgalomba az importot is tartalmazó fűszerpaprika-örleményeket, mint az ilyen tartalommal nem bíró termékeket, azzal, hogy egy-egy minőség, azon belül egy-egy adott kiszerelés esetében is előfordulhatott, hogy egyszer import tartalommal, máskor kizárólag magyar tartalommal került a termék a kereskedelmi forgalomba. A Versenytanács emlékeztet arra, hogy amint azt Szegedi Paprika Fűszer- és Konzervgyártó Rt. hangsúlyozta, a közvéleménykutatások eredményeivel bizonyítottan a vásárlók a gyártó, valamint a színek és a megszokott grafika alapján döntenek az egyes termékek vásárlása mellett.

A fogyasztó számára tehát a fűszerpaprika-örlemények vásárlása rutinjellegű, melynek során abban a feltevésben jár el,

- az általa (adott esetben akár évek alatt) megszokott csomagolásban ugyanazt az összetételű a terméket veheti meg,
- a termék kizárólag Magyarországon termesztett fűszerpaprikából készült örleményt tartalmaz.

A fogyasztó megtévesztése tekintetében ezt a vélekedést az import-tartalomról adott, a csomagolás nem feltűnő helyén (a csomagolás hátoldalán vagy oldalán), a vásárlás rutinjellegéből adódóan a fogyasztók által ténylegesen nem észlelten szereplő közlés sem rontja le.

Ha a fogyasztó (nem szükségszerűen) észleli is az import-tartalomra való utalást, akkor ezen közlés és a csomagolás egészének összhatása tükrében a versenyjog által védett fogyasztói

választási szabadság torzítására alkalmas módon kétségessé válik számára az adott fűszerpaprika-örlemény eredete, amely pedig a magyar vásárló számára nyilvánvalóan magyarországi, illetve (különösen erre vonatkozó tájékoztatás esetén) a kalocsai vagy szegedi tájörzethez kapcsolódik.

42. A fogyasztók fentiekben részletezett vélekedését (az adott csomagolásban olyan örlemény található, amely kizárólag magyarországi fűszerpaprikából készült) egyes esetekben tovább erősítette az eljárás alá vontak fogyasztók számára észlelhetően a csomagolás első oldalán feltüntetett cégneve, illetve a termékek megnevezése.

A vállalkozások neve önmagában is alkalmas lehet arra, hogy a fogyasztói döntések befolyásolására alkalmas üzenetet közvetítsen. A jelen esetben a Szegedi Paprika Fűszer- és Konzervgyártó Rt. (a termékek csomagolásán: Szegedi Paprika Rt.) és a Kalocsai Fűszerpaprika Rt. neve arról tájékoztatja a fogyasztókat, hogy ezek a vállalkozások a két ismert tájörzetben tevékenykednek, termékeik alapanyagát onnan szerzik be. A termékek nevében szereplő „szegedi”, illetve „kalocsai” jelző ugyancsak ezt az üzenetet erősíti.

A Házi Piros Paprika Kft. által alkalmazott márkanév (Házi Arany) a fogyasztó számára azt az üzenetet közvetíti, hogy a vállalkozás termékei a fogyasztók által (a fekete piac becsült, az eljárás alá vontak közlése szerint az elmúlt időszakban növekvő nagysága által is alátámasztottan) kedvelt házilag, értelemszerűen nem Braziliában vagy Dél-Afrikában, hanem Magyarországon házilag előállított fűszerpaprika-örleményt, illetve annak minőségét nyújtják.

A Versenytanács kiemeli, az önmagában is a fogyasztói döntések befolyásolására alkalmas üzenetet hordozó elnevezés (cégnév, márkanév) versenyelőnyt jelenthet a piacon, ugyanakkor a vállalkozás nemcsak az elnevezés előnyeit élvezi, hanem az általa tanúsított magatartás elbírálása kapcsán viselnie kell a névhasználattal összefüggő versenyjogi felelősséget is.

A Versenytanács megjegyzi továbbá, az eljárás alá vontak egyes termékei csomagolásának további elemei szintén a termék, a fűszerpaprika-örlemény magyarországi származását erősítették.

43. A Házi Piros Paprika Kft., a Szegedi Paprika Fűszer- és Konzervgyártó Rt. és a Kalocsai Fűszerpaprika Rt. egyes termékeivel kapcsolatban a Versenytanács az alábbi megállapításokat tette:

43.1. A Házi Piros Paprika Kft. Házi Arany fűszerpaprika-örlemény édesnemes 1000 g, Házi Arany fűszerpaprika-örlemény édesnemes 50 g, Házi Arany fűszerpaprika-örlemény csemege 1000 g, Házi Arany fűszerpaprika-örlemény csemege 100 g, Házi Arany fűszerpaprika-örlemény csípős csemege 250 g és Házi Arany fűszerpaprika-örlemény édesnemes 100 g termékei csomagolásának hátoldalán ugyan feltüntetésre került, hogy az adott termék 20% importpaprikával készült, ugyanakkor ez a közlés nem rontotta le a termékek (az ugyanilyen megjelenésben kizárólag magyarországi paprikából készült örleményhez szokott fogyasztók által évek óta ismert és így a fogyasztók különösebb tájékozódást nem kívánó) csomagolásának a rutinvásárlás közben kifejtett összhatását, amely arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy az adott csomagolásban olyan örlemény található, amely kizárólag magyarországi fűszerpaprikából készült. Ezzel ellentétes következtetésre csak akkor lehetett volna jutni, ha a termékek csomagolása a fogyasztók figyelmének felhívására alkalmas, a fogyasztók által szükségszerűen

észlelhető módon jelezték volna, hogy az adott termék importból származó fűszerpaprika-őrleményt is tartalmaz, illetve az őrlemény alapjául szolgáló fűszerpaprika nem (nem kizárólag) Magyarországon termelt. Ha a fogyasztó mégis elolvasta a közlést, akkor ez az adott fűszerpaprika-őrlemény eredetének vonatkozásában bizonytalanságot válthatott ki benne.

A Házi Piros Paprika Kft. COOP prémium csípős fűszerpaprika-őrlemény 50 g és COOP csemege fűszerpaprika-őrlemény 100 g termékének csomagolása esetében a Versenytanács figyelembe vette, hogy a csomagolás első ránézésre nem ad tájékoztatást a fogyasztó számára arról, hogy honnan származik a termék, az előzőekben kifejtettek szerint ugyanakkor a fogyasztó elsődlegesen abból indul ki, hogy az Magyarországon termelt fűszerpaprikából készült. Ha mégis szükségét érezte annak, hogy tovább tájékozódjék a termék származásáról, akkor a csomagolás hátoldala azzal az információval szolgált számára, hogy a fűszerpaprika-őrlemény magyar termék, az import tartalomról semmilyen információt sem kapott.

43.2. A Szegedi Paprika Fűszer- és Konzervgyártó Rt. Szegedi Paprika csemege fűszerpaprika-őrlemény, Szegedi Paprika csípős csemege fűszerpaprika-őrlemény, Szegedi Paprika édesnemes fűszerpaprika-őrlemény és Szegedi Paprika rózsza fűszerpaprika-őrlemény termékei esetében az évek óta közismert, a vásárlók által megszokott csomagolás összhatása egyértelműen azt az üzenetet közvetíti a fogyasztók számára, hogy az adott őrlemény szegedi paprikából készült. Ha a fogyasztó bármely oknál fogva szükségesnek érezné a további tájékozódást, a csomagolás semmilyen módon nem közli, hogy az őrlemény nemcsak magyarországi (szegedi), hanem külföldi paprika felhasználásával készült.

Még inkább igaz ez a megállapítása a Szegedi Paprika különleges fűszerpaprika-őrlemény termékekre, amely esetében igen hangsúlyozottan jelenik meg a magyar, illetve a szegedi jelleg.

A Szegedi Paprika Fűszer- és Konzervgyártó Rt. Őrölt piros paprika (csípős csemege) és Őrölt piros paprika (édesnemes) termékei kapcsán a csomagolás első oldala a fogyasztók számára nem ad információt a termék minőségéről, arról, hogy az a különleges, a csemege, az édesnemes vagy a rózsza minőségi csoportba tartozik-e. Ha a fogyasztó ezt megismerendő megfordítja a csomagolást, akkor olvashatja, a termék gyártója a Szegedi Paprika Rt., amely megerősíti azt az általános közvélekedést, hogy a fűszerpaprika-őrlemények magyarországi fűszerpaprikából készülnek. Ezzel ellentétes tájékoztatás nem található a csomagoláson, így olyan közlés sem, hogy a termék import tartalommal bír.

43.3. A Kalocsai Fűszerpaprika Rt. termékeinek vizsgált, a fogyasztók körében évek óta közismert csomagolásán (még az egyszerűbb, nem alufóliás csomagolások is) tartalmazzák a „kalocsai” jelölést és a Kalocsa Paprika Rt. logót (az Édesnemes Fűszerpaprika-őrlemény 100 g esetében csak a Kalocsa Paprika Rt. logo került feltüntetésre, azonban ez önmagában is a termékét kalocsai jellegét hangsúlyozta). A csomagolás összhatása azt az üzenetet közvetíti a fogyasztók számára, hogy kalocsai, azaz Kalocsa környékén termesztett fűszerpaprikából készült őrleményt vásárolnak. Ezen az összhatáson az sem változtat, hogy egyes termékek hátoldalán - figyelemfelhívásra nem alkalmas módon - feltüntetésre került, hogy „30% importpaprikát tartalmaz,” mivel az ismert csomagolás, a vásárlás rutin jellege nem tette szükségesszerűvé, hogy a fogyasztó találkozzék ezzel a közléssel, illetve egy esetleges elolvasás esetén is bizonytalanságot vált ki a fogyasztóban, kétségessé téve a fűszerpaprika-őrlemény

eredetét, ily módon nem szolgálva a fogyasztók pontos tájékoztatása követelményének a teljesülését.

44. Megjegyzi a Versenytanács, önmagában az nem alapozza meg a versenyjogi felelősség alóli mentesülést, hogy egy vállalkozás a csomagoláson más hatóságok által nem kifogásolt módon feltünteti a más (versenyjogi szempontokat nem érvényre juttató) jogszabályban megkövetelt információkat, ugyanakkor adott esetben ez a körülmény a bírság körében figyelembe vehető. A jogsértés vonatkozásában az sem bír jelentőséggel, hogy az érintett piac legnagyobb szereplői azonos (jogsértő) magatartást tanúsítanak.

45. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapította, a Házi Piros Paprika Kft. a 2003. és a 2004. évben, a Szegedi Paprika Fűszer- és Konzervgyártó Rt. és a Kalocsai Fűszerpaprika Rt. a 2004. évben a fogyasztók megtévesztésére alkalmas csomagolásban hozta forgalomba azon fűszerpaprika-őrleményeit, amelyek külföldről származó fűszerpaprika-őrleményt (félterméket) is tartalmaztak. Az eljárás alá vontak e magatartásukkal megsértették a Tpv. 8.§-a (2) bekezdésének a) pontját.

46. A Versenytanács kiemeli, hogy álláspontját a bírói gyakorlatra figyelemmel alakította ki, különös tekintettel a Legfelsőbb Bíróság Vj-5/1995. számú ügyben hozott Kf.II. 27.965/1996/5. számú és Vj-65/1997. számú ügyben meghozott Kf.V. 40.263/2000/7. számú ítéletének megállapításaira.

47. A jogsértés Tpv. 77.§-a (1) bekezdésének d) pontja alapján történő megállapítása mellett a Versenytanács bírságot szabott ki a Házi Piros Paprika Kft.-vel, a Szegedi Paprika Fűszer- és Konzervgyártó Rt.-vel és a Kalocsai Fűszerpaprika Rt.-vel szemben. A Versenytanács a bírság összegét a Tpv. 78.§-ának (2) bekezdésében meghatározott szempontok alapján állapította meg.

A bírság összegének megállapítása során a Versenytanács figyelembe vette

- az eljárás alá vontaknak a jogsértő csomagolásban forgalmazott termékekből a 2004. évben származott nettó árbevételét,
- azt, hogy ez a bevétel miként aránylik a vállalkozás fűszerpaprika-őrleményből származó összes nettó árbevételéhez,
- azt, hogy az eljárás alá vont mennyi ideig hozta forgalomba a jogsértő csomagolásban a termékeit.

A Házi Piros Paprika Kft. és a Kalocsai Fűszerpaprika Rt. esetében a Versenytanács a felróhatóság körében enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy a vállalkozások egyes termékeik esetében azok csomagolásán feltüntették a termékek import tartalmát, mégha ez nem is megfelelő, a fogyasztók tényleges tájékoztatását lehetővé tevő módon történt meg.

48. A Naturalpár Kft. és a Rubin Szegedi Paprikafeldolgozó Kft. az import fűszerpaprikával bekevert őrleményt csak nagy kiszérelésben, zsákokban hozta forgalomba, s a zsákcímkéken feltüntetésre került az import-tartalom.

E két eljárás alá vonttal szemben a Versenytanács (figyelemmel a 39. pontban kifejtettek) megszüntette a versenyfelügyeleti eljárást a Tpv. - a törvény 77.§-a (1) bekezdésének j) pontja

által felhívott - 72.§-a (1) bekezdése a) pontjának második fordulata alapján, mivel esetükben nem állapítható meg, hogy a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsítottak volna.

49. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 83.§-ának (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2005. május 10.